GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.
Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe şése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 114. *Sâmbătă 7 (19) Iulie* **1884.**

Braşovŭ în 6 (18) Iulie.

Vestea că Regele Carolŭ va face pe la mijloculŭ lunei lui Augustŭ a. c. o visită Regelui Milanŭ alŭ Sêrbiei la Belgradŭ, sĕ comenteză viu prin gazete.

Foile germane din Austria în deosebĭ salută acéstă visită ca unŭ semnŭ nou, că România, ca şi Serbia, gravitéză totŭ mai tare spre alianţa germano-austriacă şi că de aceea regele Carolŭ, fiindŭ bunŭ amicŭ cu amicii regelui Milanŭ, voiesce sĕ lege amiciţiă specială şi cu acesta.

Asemenĭ combinărĭ sunt sprijinite şi prin doveḑile de bună vecinătate dintre Austro-Ungaria şi România, precum a fostŭ şi visita de Lunĭ a generalilorŭ austriacĭ la curtea din Sinaia, cu scopŭ de a salutá pe Regele Carolŭ. Nu-i mirare dar că foile vienese atribue călătoriei regelui Carolŭ la Belgradŭ sub asemenĭ împrejurărĭ o importanţă deosebită pentru politica germano-austriacă în Orientŭ.

Ca sĕ cunóscemŭ mersulŭ ideilorŭ şi opiniunea acestorŭ foi, credemŭ a fi de interesŭ sĕ estragemŭ la loculŭ acesta câteva părţĭ dintr'unŭ articulŭ de fondŭ publicatŭ în „Neues Wiener Tagblatt“ dela 13 Iuliu c.

Idea de libertate şi principiulŭ de naţionalitate s'a întrupatŭ — ḑice numita fóie — şi în România şi Sêrbia. Europa a sancţionatŭ creaţiunea acestorŭ state şi trebue se veghieze ca ele sĕ nu se înstrăineze de spiritulŭ europénŭ. Apoi continuă aşa:

„N'avemŭ lipsă se mai amintimŭ, că atâtŭ regele României câtŭ şi alŭ Sêrbiei au căutatŭ în anulŭ trecutŭ a se apropiá de liga europénă de pace. Acéstă politică a stêrnitŭ în România ca şi în Sêrbia o oposiţiune, care se caracteriséză printr'unŭ felŭ de fanatismŭ. In Sêrbia au fostŭ numai radicalii, carĭ au vrutŭ sĕ întroducă o schimbare, şi regele Milanŭ a întrebuinţatŭ, precum se scie, cele mai severe mijlóce, spre a-şĭ susţiné autoritatea. In România sĕ aliară radicalii cu conservatorii spre a rĕsturná ministeriulŭ Brătianu. Tendinţa politică a partidelorŭ coalisate era de totŭ lămurită. Ele voiau a constrînge pe rege, ca sĕ formeze unŭ cabinetŭ din partida rusofilă. Nu-i potŭ ele iertá ministrului Brătianu, că elŭ, care a fostŭ mai înainte rusofilŭ, a căutatŭ acum a se alătură la liga europénă de pace. Coalisaţii nu se sfiescŭ nicĭ de cele mai vehemente învinuirĭ şi o spunŭ pe faţă, că Brătianu a vêndutŭ Austriei şi Germaniei independenţa României. Crisa din România încă s'a sfêrşitŭ cu norocŭ şi întâlnirea din Belgradŭ este o dovadă esterióră, că politica înaugurată în anulŭ trecutŭ se susţine cu tótă ţara.“

Mai departe arată „N. W. Tagbl.“ că nu noua ordine de lucrurĭ în peninsula balcanică stêrnesce nemulţumirea Rusiei, ci împrejurarea că lucrurile se desvóltă într'o direcţiune cvntrară tuturorŭ calculilorŭ şi aşteptărilorŭ ei, şi continuă aşa:

„In peninsula-balcanică se petrece în ascunsŭ o necurmată luptă între Rusia şi Europa. Fiindŭ că Rusia n'a pututŭ sĕ-şĭ păstreze simpatiile principilorŭ, ea sĕ provócă la simpatia popórelorŭ. Politica rusĕscă are acea atitudine echivocă, care o caracteriséză totdéuna în cestiunea orientală. Rusia oficială nu póte întreprinde nimica în contra Austriei, pentru că Ţarulŭ stă în relaţiunĭ amicale cu alianţa austro-germană. Cu tóte acestea nu póte oprí pe România şi pe Sêrbia, ca sĕ-şĭ manifesteze simpatiile pentru Austria. De aceea se apeléză la popórele peninsulei balcanice în credinţă, că partidele rusofile vorŭ promová interesele Rusiei.“

„Rusia are unŭ singurŭ representantŭ fidelŭ în peninsula balcanică, pe principele Muntenegrului. Ambiţiunea muntenegrénă, este de a fundá unŭ imperiu mare sudslavicŭ. Ómenii din Belgradŭ sunt pe deplinŭ instruiţĭ despre năsuinţele Muntenegrului, şi România încă nu póte dorí ca potopulŭ slavicŭ sĕ se prăvălĕscă spre frontierele sale, prin intemeiarea unui mare imperiu muntenegrénŭ.“

„Intâlnirea la Belgradŭ însemnéză învingerea spiritului Européнŭ asupra năsuinţelorŭ rusescĭ. In Petropole se vorŭ simţí ómenii rĕu atinşĭ, că principele, a cărui armată a salvatŭ pe Ruşĭ la Plevna, merge acum în Belgradŭ, ca în legătură cu regele Sêrbiei, alŭ cărei poporŭ pornise odinióră la resbelŭ, să accentueze o politică cu totulŭ independentă de Rusia. Salvatorulŭ dela Plevna nu mai află cu cale a considerá susceptibilităţile Rusiei. Elŭ află cu multŭ mai demnŭ a documentá, că statulŭ sĕu şi politica sa sunt independente de influinţele Rusiei; şi din acésta Rusia nimicŭ nu póte schimbá.“

Aceea că România voiesce sĕ-şĭ păstreze independenţa sa faţă de Rusia nu este ceva nou, precum nu este nou, că ómenii de statŭ românĭ, au urmatŭ până acum acéstă politică tradiţională şi faţă de celelalte state.

Câtŭ pentru oposiţiunea din România foile austriace atribue şi celei mai micĭ mişcărĭ ale ei scopurĭ secrete de a serví Rusiei. Aşa făcéu ele şi p'atuncĭ cândŭ ómenii, carĭ guvernéză aḑĭ ţéra, se aflau în oposiţiune. Se înţelege, pentru cei din Viena esistă numai interese austriace faţă de cele rusescĭ, de aceea nu vorŭ se scie că póte esistá şi o oposiţiune, care sĕ fie nemulţămită cu mersulŭ lucrurilorŭ în interiorulŭ ţĕrii, fără ca sĕ facă politică rusĕscă.

Istoria a doveditŭ, şi sperămŭ că va dovedí şi în viitorŭ, că în momente de periculŭ tóte partidele din România se grupéză în jurulŭ stégului apĕrărei naţionale.

In privinţa visitei regelui Carolŭ la Belgradŭ se scrie dela Bucurescĭ ḑiarului „Kreuzzeitung“ că ea nu este decâtŭ unŭ actŭ de curtoasiă şi că n'are nicĭ unŭ scopŭ politicŭ, căcĭ regele Carolŭ datoresce regelui Milanŭ cu-o contra-visită. Pentru acésta interpretare pledéză şi împrejurarea, că regele Carolŭ voiesce se mérgă dela Belgradŭ şi la Sofia spre a întórce visita prinţului Alexandru alŭ Bulgariei.

Ar fi tristŭ décă bunele relaţiunĭ dintre România şi Austro-Ungaria ar avé lipsă de a fi întărite printr'o visită a regelui Carolŭ la Belgradŭ. Pentru acésta statele amintite dispunŭ de alte mijlóce multŭ mai valabile. Austro-Ungaria are destulă ocasiune de a dá doveḑĭ de bunăvoinţă cătră elementulŭ românŭ chiar în întrulŭ sĕu şi România nu va vení nicĭ odată în perplesitate, când se va tratá de a rĕspunde la doveḑile de sinceră amiciţiă cu asemenea doveḑĭ.

Scirĭ telegrafice.

(Serv. part. alŭ ‚Gaz. Trans.‹)

Toulon, 17 Iulie. — De erĭ séră până aḑi înainte de améḑi au muritŭ de coleră 14 persóne, între carĭ casierulŭ băncei francese cu soţia sa.

Marsilia, 18 Iulie. — Aicĭ s'au întêmplatŭ erĭ 21 de casurĭ mortale de coleră.

Cronica ḑilei.

Ni se scrie din Borszék, că se eşteptă sĕ sosescă lume mai multă, fiindŭ închiriate deja mai tóte casele. Băile s'au deschisŭ la 3 Iulie, şi musica a începutŭ a cântá A sositŭ acolo şi artista Blaha Luisa.

*

Patru oficerĭ din regimentulŭ 3 de husarĭ au înnotatŭ din Stockereau până la podulŭ imperialŭ, o distanţă de 30 chilometri, în timpŭ de $2^1/_2$ óre.

*

In cercurile orăşenescĭ din Bucovina s'au alesŭ deputaţĭ doi Românĭ: Dr. Tomaszczuk, prof. de universitate, de partida liberală germană, şi Kossovitz, consilierŭ de tribunalŭ, guvernamentalŭ. Preşedintele tribunalului criminalŭ Pitey a fostŭ trântitŭ de coaliţiunea polónă-rusă-arménă-germană-jidovéscă.

*

Guvernulŭ ungurescŭ a opritŭ trecerea ḑiarului ›Solidaritatea‹ pe teritoriulŭ ţĕrilorŭ de sub corona ungurescă.

*

›Telegrafulŭ‹ scrie: Aḑĭ au sositŭ în Bucurescĭ impreună cu d. Melewsky câţĭ-va agenţĭ secreţĭ ruşĭ. Ni se comunică, că d. Melewsky este însărcinatŭ cu o misiune în România.

*

Ḑiarele bucurescene află, că D. ministru alŭ instrucţiunei publice a numitŭ o comisiune, ca sĕ cerceteze tóte cărţile didactice puse actualmente la disposiţia elevilorŭ din licee. Acéstă comisiune va trebuí sĕ facă o alegere de cărţĭ, a cărorŭ întrebuinţare va fi obligătóre.

*

Studenţii din Bucurescĭ continuă a demisioná din serviciulŭ poliţiei.

*

Din 70 de elevĭ ai scólei militare din Bucurescĭ, numai 30 au fostŭ înaintaţĭ la gradulŭ de sublocotenentŭ. Dintre aceştia, spunŭ ḑiarele bucurescene, 3 carĭ s'au distinsŭ vorŭ fi trimişĭ în streinătate.

*

Ambasadorulŭ germanŭ din Paris este însărcinatŭ sĕ esprime guvernului francesŭ părerea de rĕu a stăpânirei germane pentru domonstraţiunea facută cu prilejulŭ serbării naţionale la otelulŭ ›Continentalŭ.‹

*

Ambasadorulŭ francesŭ din Berlin a fostŭ însărcinatŭ sĕ esprime părerea de rĕu în numele guvernului sĕu pentru ruperea stégului germânŭ. Poliţia n'a putatŭ oprí acestŭ actŭ, fiindcă s'a făcutŭ fórte repede.

*

Se telegrafeză din Paris, că cu ocasiunea demonstraţiunii de acolo, unŭ streinŭ a strigatŭ: ›Trăiască Prusia! Josŭ cu Francia!‹ şi scuipă stégulŭ francesŭ. Mulţimea l'a urmăritŭ, dar a dispărutŭ printre lume.

*

Ḑiarelorŭ din Berlin li se scrie din Varşovia, că acolo s'au arestatŭ judecătorulŭ de pace Bardovski şi mai mulţĭ studenţĭ pentru excese nihiliste. In urma cercetărilorŭ făcute la domiciliurile lorŭ s'ar fi găsitŭ scrierĭ compromiţĕtóre. Toţĭ arestaţii sunt Ruşĭ.

*

Prinţulŭ Nichiţa alŭ Muntenegrului se află în Dulcigno cu ginerele sĕu Carageorgevicĭ şi cu ministrulŭ de esterne Radonicĭ. Vorŭ stá acolo mai multe ḑile ca sĕ facă băi.

*

Conflictulŭ dintre Italia şi Spania s'a aplanatŭ precum se scrie din Parisŭ. Cuvintele ministrului au fostŭ rĕu reproduse.

*

Pórta a înfiinţatŭ unŭ serviciu postalŭ internaţionalŭ. De aceea ea cere acum prin representanţii sĕi de la puterĭ închiderea oficielorŭ postale esterne.

*

Regele Italiei a dăruitŭ 5000 fr. pentru uşurarea miseriei causată prin colera din Francia.

*

Ultra-clericalulŭ ministru de esterne alŭ Belgiei, Moreau a ţinutŭ unŭ toastŭ la banchetulŭ datŭ în onórea lui de »Societatea de economiă socială.« Elŭ ḑise către Delair, zelosulŭ monarchistŭ, care era de faţă: »Spune pretinilorŭ- d-tale din Franţa, că dorinţa mea este, sĕ vĕdŭ ţéra d-tale imitândŭ esemplulŭ ce-lŭ dă acum Belgia şi întorcêndu-se la adevĕratele principii sociale.« Gazetele liberale vérsă focŭ împotriva lui Moreau.

*

Ḑiarului »Times« i se vestesce, că în Cairo a sositŭ guvernatorulŭ Mason-Bei din Masauah, pentru ca sĕ se încheie unŭ tratatŭ cu Abisinia. Garnisóna din Cassala sĕ ḑice, că a învinsŭ într'o luptă pe rebelĭ, silindu-i sĕ se retragă.

Scandalulŭ dela Orfeu.

Intrunirea partidului liberalŭ-conservatorŭ dela 1 Iulie în sala Orfeu din Bucurescĭ, după cum de toţĭ se scie, s'a sfêrşitŭ cu unŭ durerosŭ şi periculosŭ scandalŭ. In timpulŭ ce d-lu N. Blaremberg critica cu asprime faptele guvernului actualŭ alŭ României, nisce bande de bătăuşĭ introduse mai de vreme în salǎ eşiră făcêndŭ mare sgomotŭ afară şi începură certă şi gâlcevă, de unde grabnicŭ ajunseră la bătae. Cetăţenii întrunițĭ erau pe rêndŭ şi cu sila scoşĭ din sală, bătuţĭ cu ciomegele şi culcaţĭ la pămêntŭ. Poliţia venì, ce-i dreptŭ la loculŭ unde curgea bătaia, dar pré târḑiu şi nicĭ o încercare rĕuşită nu făcù întru domolirea certei şi împrăştiarea mulţimei. Membrii partidului liberalŭ-conservatorŭ, Vernescu, Blaremberg şi alţii abia putură sĕ trécă pe uliţĭ neatinşĭ de mânia şi furia bătăuşilorŭ, dar fură pentru aceea huiduiţĭ şi batjocuriţĭ într'unŭ modŭ nedemnŭ. De însemnatŭ mai este apoi, că dintre bătăuşĭ pe nicĭ unulŭ poliţia nu-lŭ arestă, în vreme ce pe o mulţime de cetăţenĭ veniţĭ la adunare fără nicĭ o vină îi înfundă clae peste grămadă în aresturile sale.

Aşa povestescŭ jurnalele bucurescene.

Sĕ vedemŭ acum şi părerile ce le esprimă ele despre acéstă regretabilă întêmplare.

»Romànulŭ« după ce povestesce scandalulŭ dela începutŭ până la sfêrşitŭ, ḑice:

„Pata, noroiulŭ ce s'a aruncatŭ erĭ asupra guvernului partidei liberale de către poliţia oficială şi neoficială a capitalei, nu va puté fi spălată de câtŭ cu lungĭ anĭ de pocăinţă din partea autorilorŭ ei.

Mai la vale scrie însă: Scia guvernulŭ, că bande de bătăuşĭ vorŭ turbura întrunirea? Ne place a crede, că nu, şi de aceea îi vomŭ cere cu stăruinţă sǎ pedepsésca acea poliţiă, care pare a fi făptuitŭ scandalulŭ şi bătăile de erĭ numai şi numai spre a compromite guvernulŭ. Décă n'o va face însĕ, atuncĭ va dovedí, că este complice cu ea.«

»România,‘ organulŭ partidului liberalŭ-conservatorŭ grăesce cu o nespusă înverşunare şi indignaţiune de scandalulŭ, ce'lŭ atribue guvernului fără sĕ se mai îndoiască câtŭ de puţinŭ de acésta. Ea ḑice:

„Ḑiua de ântêiu Iulie va rĕmâné pururea o ḑi de doliu pentru libertăţile publice şi pentru drepturile cetăţenescĭ violate şi batjocurite.....

Nu mai există nicĭ o garanţiă respectată, nicĭ unŭ dreptŭ ocrotitŭ; guvernulŭ a luatŭ bâta in mână şi lovesce victima cu mai multă infamiă decâtŭ tâlharulŭ de codru....

In faţa presei întregĭ, în faţa ţĕrei, protestămŭ din adênculŭ inimei contra infamiei guvernamentale de la 1 Iulie; căcĭ dreptate şi lege numai există de multŭ în acéstă ţĕră sub regimulŭ dictaturei.

»L'Indépendance Roum.« grăesce astfelŭ: „Mergemŭací către anarchia cea mai completă. Nu mai este mântuire pentru eserciţiulŭ dreptului politicŭ celŭ mai sacratŭ: dreptulŭ de întrunire. Gróza, frica despotismului, domnesce pretudindenĭ.

»Nu mai este o lovitură de statŭ aceea pe care o organiséză d. Ioanŭ Brătianu în acestŭ momentŭ. Elŭ află mai multŭ: inventéză statulŭ loviturilorŭ...‘

„Naţiunea,‘ organulŭ d-lui Dim. Brătianŭ încă face o dare de samă despre decursulŭ scandalului, apoi ḑice: „Fie ca celŭ puţinŭ acuma, cetăţenii, adevĕraţii cetăţenĭ, sĕ se deştepte şi, precum ciomegele guvernamentale neau doborîtŭ pe noi ierĭ, voturile cetăţenilorŭ sĕ dobóre pe guvernanţĭ mâne.«

»Telegrafulŭ.‘ ḑiarŭ guvernamentalŭ, nu voesce sĕ scie nimicŭ de învinuirile oposiţiunei, ci pare că voesce a aruncá vina pe ea. La unŭ locŭ ḑice:

»La secţia 19 au fostŭ arestaţĭ 9 ómenĭ din carĭ unulŭ ar fi mărturisitŭ că a primitŭ cincĭ francĭ de la clubulŭ liberalŭ conservatorŭ ceea ce dovedesce că era o bandă organisată. Clubulŭ tocmise ómenĭ carĭ sĕ lipéscă pe strade placarde provocândŭ revoltă.....

Corespondenţa nóstră din Comitate.

Dămŭ locŭ aici unei corespondinţe, ce-o primimŭ din Aradŭ dela unulŭ din cetitorii noştri, prin care acesta se încércă a rectificá o notiţă ce amŭ publicat'o în Nr. 109 alŭ foiei nóstre. Este adevăratŭ, că acéstă notiţă amŭ luat'o din ḑiarele străine şi ni-ar păré fórte bine, décă tóte rectificările ce le face d. corespondentŭ cu privire la ea, ar fi, cum ḑice d-sa, purulŭ adevĕru. Meritele Pré Sânţeniei sale Episcopului dela Aradŭ pe tĕrêmulŭ culturalŭ le-amŭ apreţuitŭ şi le-amŭ lăudatŭ întotdéuna cu sinceră bucuriă; câtŭ privesce însĕ atitudinea politică a Pré Sânţiei sale, mărturisimŭ că opiniunea generală este, că Pré Sânţia sa n'a făcutŭ nimicŭ spre a împedecá scisiunea Românilorŭ în comitatulŭ Aradului la alegerile trecute. Amŭ mai dorí ca d-lŭ corespondentŭ sĕ ne spună décă este adevĕratŭ séu nu ceea ce a scrisŭ redactotorulŭ ḑiarului „Pesti Naplo“, că Pré Sânţia sa a datŭ circulare în favórea candidaţilorŭ guvernului? — Étă corespondenţa:

Aradŭ, 2 (14) Iuliu 1884.

Domnule Redactorŭ! Alegerile deputaţilorŭ de éstimpŭ făcură sĕ se vorbéscă mai multŭ în publicŭ şi despre noi Ărădanii. Acésta era bine, décă nu s'ar fi născutŭ certe din politică. Dar aşa-i politica din firea ei. Nu totdéuna şi nu fiecare ese în capĕtŭ precum a întratŭ în joculŭ politicei.

Dacă n'au succesŭ politica, de astădată avemŭ noi şi alte lucrurĭ, pe carĭ le-amŭ isprăvitŭ şi le isprăvimŭ bine, spre bucuria obştéscă. Sminta e numai aceea, că nimenĭ nu-şĭ ia ostenélă sĕ scrie ceva jurnalelorŭ şi despre lucrurile nóstre cele bune, deşĭ scimŭ, că vĕḑêndŭ şi audindŭ despre lucrurĭ bune se îndémnă şi alţii.

Interesându-mĕ ca unŭ particularŭ observatorŭ alŭ celorŭ ce se ḑicŭ despre noi în jurnale, am cetitŭ şi notiţa apărută ierĭ în Nr. 109 alŭ jurnalului D-vóstre, în care aţĭ binevoitŭ a inserá că »Pré Sânţiei Sale Părintelui episcopŭ Meţianŭ i-s'au spartŭ cu petri tóte ferestrele de către Ungurĭ din causă, se ḑice, că a sprijinitŭ pe guvernamentalĭ la alegere.‘

Notiţa acésta d-le Redactorŭ mi se pare, că-şĭ are temeiulŭ în vr'o împărtăşire neexactă din cutare fóie străină. De aceea Te rogŭ sĕ binevoiescĭ întru interesulŭ adevĕrului a rectifica cele ḑise, căcĭ nu s'au spartŭ tóte ferestrele reşedinţei episcopescĭ, ci numai o parte mare a celorŭ dela stradă. Spargerea n'a putută urmá de felŭ din causă că Pré Sânţia Sa ar fi sprijinitŭ pe guvernamentalĭ, deórece este sciutŭ, şi acésta au mărturisit'o totdéuna jurnalele din locŭ, cumcă Pré Sânţia Sa nicĭ acuma, şi nicĭ odată, de cândŭ se află în Aradŭ, nu şi-a exerciatŭ dreptulŭ sĕu şi n'a votatŭ de felŭ; ér alegĕtorii românĭ de aicĭ şi chiar membrii Consistorului în mare maioritate au votatŭ cu oposiţiunea, nu cu guvernulŭ.

Este învederatŭ decĭ, că spargerea ferestrelorŭ — de către ómenii partidei kossuthiane, — purcede din altă causă şi póte tocmai din aceea că Pré Sânţia Sa n'a voitŭ nicĭ decum sĕ voteze.

Acesta este purulŭ adevĕrŭ, pre care toţĭ cei nepreocupaţĭ trebue sĕ-lŭ recunóscă.

Mulţămindu-ţĭ, domnule Redartorŭ, pentru acéstă rectificare, profitŭ de ocasiunea a te asigurá, că Pré Sânţitulŭ episcopŭ tocmai pe timpulŭ alegerilorŭ era ocupatŭ cu o politica multŭ mai folositóre decâtŭ cea electorală, anume cu politica culturei diecesei sale, frămêntându-şĭ capulŭ chiar atuncĭ cu facerea şi stabilirea planului de clădire şi spese pentru seminariulŭ diecesanŭ a cărui petră fundamentală se va sfinţĭ şi pune mâne dimineţă la 6 óre.

Ddeu sĕ ajute, ca sĕ putemŭ vedé instalate musele românescĭ, câtŭ mai curêndŭ, în acestŭ palatŭ ce va fi monumentalŭ pentrn toţĭ Românii din monarchiă!

Jus.

Convocare.

In conformitate cu §§. 14 şi 21 din statutele associaţiunei transilvane şi în conformitate cu conclusulŭ adunării generale de la Braşovŭ din 1883 de dto. 31 Augustŭ şed. III. p. prot. 49, **adunarea generală** pentru anulŭ curentŭ se convócă prin acésta în oraşulŭ Orăştiă pe ḑiua **de 17 Augustŭ st. n. a. c.** şi dilele următóre.

Aducêndŭ acésta la cunoscinţă publică, învitŭ pre toţĭ membrii asociaţiunei a luá parte în numĕrŭ câtŭ mai mare la şedinţele acestei adunărĭ.

Presidiulŭ asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului românŭ.

Sibiiu în 11 Iulie st. n. 1884.

Iacobŭ Bologa.
v. preşedinte.

„SOLIDARITATEA ROMÂNĂ IN DEVA.

Alaltăerĭ, în 7 Iulie st. n. fù *întregirea consiliului opidanŭ cu magistratŭ regulatŭ din Deva.*

La compunerea listei alegĕtorilorŭ comunalĭ unŭ proprietarŭ june, juristulŭ abs. d. A. A. N., făcêndŭ reclamaţiune, a scosŭ vr'o 48 voturĭ nelegale m. şi le-a înlocuitŭ cu 18 voturĭ ţĕrănescĭ legale. In urma acesteia opidulŭ pretinsŭ maghiarŭ Deva are în 1884 cu 6 alegĕtorĭ mai mulţĭ românĭ, decâtŭ neromânĭ laolaltă luaţĭ.

Inteligenţa română, ţinêndŭ mai multe convenirĭ a decisŭ în maioritate a candidá 14 Românĭ şi 6 Maghiarĭ

FOILETONŬ.

Din basmele slave
Ţĕranulŭ şi nevastă-sa.

Trad. de I. S. Spartali.

A fostŭ odată unŭ ţĕranŭ, care trăiá în mare sĕrăciă cu nevastă-sa. Erá blândŭ ca unŭ mielŭ şi dênsa erá ca unŭ şĕrpe. Tótă ḑiua se ţiné de câra lui şi-lŭ bătea.

Intr'o ḑi, unŭ vecinŭ îi dădu puţinŭ grâu. Indată trimise pe bărbatu-sĕu la móră sĕ-lŭ macine. Morarulŭ ilŭ măcinà fără sĕ céră vre-o para, pentru că sciá elŭ, că sĕracu n'are nicĭ para frântă. Ţĕranulŭ puse făina într'o ólă, o aşedà pe capŭ şi pornì spre casă. Insĕ écă începe unŭ vêntŭ tare sĕ sufle şi-i risipesce tótă făina. Vĕḑêndu-lŭ nevastă-sa că vine fără făină, se pune şi-lŭ bate sdravĕn şi pe urmă-i ḑice sĕ se ducă sĕ caute vêntulŭ, care i-a spulberatŭ făina şi sĕ-lŭ siléscă sĕ-i-o plătéscă, căcĭ de unde nu are sĕ fie vai de pielea lui.

Bietulŭ omŭ iese plângêndŭ din casă, nesciindŭ încătrău s'apuce; şi totŭ mergêndŭ înainte, ajunse într'o pădure mare şi négră. Acolo întâlnesce o babă, care, cum îlŭ vede, îlŭ întrébă:

— Unde te ducĭ şi cum ai venitŭ aicĭ unde nu rĕsbate nicĭ pasĕre, nicĭ piciorŭ de dobitocŭ?

— Ei! bună mamă am pierdutŭ făina, pe care o aducémŭ dela móră, şi nevasta după ce m'a bătutŭ rĕu, mi-a poruncitŭ sĕ mĕ ducŭ sĕ cautŭ vêntulŭ, care mi-a risipit'o, ca sĕ mi-o plătéscă séu sĕ mi-o dea înapoi. Am plecatŭ sĕ-lŭ cautŭ şi nu sciu unde-lŭ potŭ găsi.

— Vino cu mine, rĕspunse bătrêna. Eu am patru feciorĭ, carĭ suntŭ vênturile: vêntulŭ despre sóre-rĕsare, despre sóre-apune, despre médă-ḑi şi despre médă-nópte. Care vêntŭ ţi-a risipitŭ făina?

— Vêntu de médă-ḑi.

Bătrêna duse pe ţĕranŭ în fundulŭ pădurii, înr'o colibă mică, şi-i ḑice:

— Sue-te colo pe vétră şi te învĕlesce bine.

— Pentru ce? întrebà ţĕranulŭ.

— Pentru că au sĕ se întórcă copii mei şi are sĕ te îngheţe vêntulŭ de médă-nópte.

Peste o clipă veniră şi vênturile, — numai decâtŭ bătrêna ḑice celui de médă-ḑi:

— A venitŭ o plângere în potriva ta, copile. Pentru ce superĭ pe ómenii sĕracĭ? A venitŭ aci unŭ omŭ căruia i-ai risipitŭ făina; eştĭ datorŭ sĕ-lŭ despăgubescĭ.

— Bine, rĕspunse copilulŭ babii. Ţine — ḑise dînsulŭ ţĕranului — ia coşu ĕsta şi te bucură. N'ai decâtă sĕ ḑicĭ coşului: „Dă-mĭ de mâncare, dă-mĭ banĭ orĭ haine,« şi numai decâtŭ o sĕ ai totŭ ce-i cere.

Ţĕranulŭ mulţumesce, şi, voiosŭ de totŭ, duce coşulŭ nevesti-si, care numai decâtŭ face probă ḑicêndŭ:

„Coşule, dă-mĭ făină bună.«

Pe urmă cere şi alte lucrurĭ şi coşulŭ îi dă numai decâtŭ totŭ ce i se cere.

Peste câteva ḑile, dînsa vĕḑù trecêndŭ pe la portă unŭ boierŭ, şi numai decâtŭ poruncì bărbatului sĕu sĕ se ducă sĕ-lŭ poftéscă la mésă; pe urmă scóte din coşŭ totŭ ce trebue pentru o masă bogată, se pune apoi în feréstră şi-şĭ aştéptă musafirulŭ.

Boierulŭ începù a rîde vĕḑêndu-se poftitŭ la mésă d'unŭ ţĕranŭ, şi trimise pe slugile lui sĕ se ducă se mănânce şi pe urmă sĕ-i spuie ce au vĕḑutŭ.

Slugile se ducŭ în coliba ţĕranului şi rĕmânŭ cu gura căscată vĕḑêndŭ câtŭ erá de bogată masa. Şedŭ şi beau şi mănîncă. Insă traseră cu ochiu şi vĕḑură de unde avé ţĕranu tóte bunătăţile ĕlea. Numai decâtŭ se-şi înţelegŭ: Unulŭ dintre ei alergà la satulŭ, care erá mai aprópe, alege unŭ coşŭ, care sémĕnă cu celŭ nesdrăvanŭ, şi-lŭ pune pe urmă în loculŭ lui, fără sĕ bage de sémă ţĕranulŭ orĭ ţĕranca.

A doua ḑi, ţĕranca poruncì ér' coşului sĕ-i dea nu sciu ce. Dar de unde sĕ mai fie ascultată? Se aprinde de mâniă şi ḑise bărbatului:

— Vêntulŭ te-a amăgitŭ. Puterea coşului s'a şi sfêrşitŭ. Intórce-te la vêntulŭ, care ţi l'a datŭ şi spune-ĭ

ca membri ordinarĭ, 4 Românĭ şi 6 Maghiarĭ ca membri suplinitorĭ.

Amintescŭ, că consiliulŭ opidanŭ, prin conclusŭ unanimŭ, a cerutŭ dela preşedintele comisiunei de alegere d. Colomanŭ de Barcsay subprefectulŭ, ca — din consideraţiune cătră alegĕtorii lucrătorĭ economĭ în maioritate şi a lucrului de câmpŭ cam întârdiatŭ, cum e săpatulŭ cucuruzului şi plivitulŭ viitorŭ, cositulŭ, căratulŭ fênului ş. c. l. — espresŭ sĕ nu pună diua alegerei în di de lucru, ci într'o di de sĕrbătóre, séu Duminecă. In contra cererii esprese, subprefectulŭ pune diua alegerei pe Lunĭ, di de lucru, cândŭ câmpurile, viile, fênaţele şi riturile geméu de sute şi sute de braţe române muncitóre, ér alţii avéu lucru cu diua prin oraşŭ, ca măestri, dilerĭ ş. c. l.

Bravulŭ preotŭ românŭ George Nicóră, disciplinândŭ poporulŭ încă din tinereţele sale bărbatŭ emeritatŭ altcum şi pe terenulŭ bisericescŭ şi şcolarŭ — informândŭ şi luminândŭ pe ómenii despre urmărĭ, mai apoi culegêndŭ plenipotenţe spre votare dela mai tóte vĕduvele române, în conţelegere şi ajutatŭ de junimea cultă: a contribuitŭ multŭ la solidaritatea învingĕtóre. A fostŭ o campaniă bine organisată. Oraşulŭ era împărţitŭ în 5 părţĭ, în fie-care parte ómenĭ din poporŭ cu câte unŭ june cultŭ informá omulŭ din casă în casă.

Partida contrară a lui Barcsay Kálmán şi Sándor Miklos — poreclită a magnaţilorŭ — încă a încercatŭ totulŭ. Mânĭ nevĕdute, dar sciute, mituindŭ pe cunoscutulŭ corteşŭ Pozsonyi cismarulŭ, care în faţă se dechiară de omulŭ nostru, a cutreeratŭ tóte casele Românilorŭ şi neromânilorŭ aparţinĕtorĭ nouĕ, împărţindŭ bilete netrebnice, în care din 20 membrĭ candidaţĭ, — toţĭ aderinţĭ nouĕ — vr'o 12 erau parte deja aleşĭ parte neîndreptăţiţĭ a fi aleşĭ în consiliulŭ opidanŭ. Contra-cismarulŭ românŭ Petru Merina, fostŭ sergentŭ şi Ghila Ioşca tălparulŭ prindêndu-lŭ cu ocaua mică încă la timpŭ, erau sĕ-lŭ capaciteze . . . pe bietulŭ Poszonyi cismarulŭ, care însĕ, luând'o la sănătósa, a scăpatŭ necapacitatŭ de colegii sĕi. Mulţĭ au mai alergatŭ şi Daniilŭ Susanŭ cantorulŭ şi ţĕranulŭ Hordea, fostŭ caporalŭ. Ţină-le Ddeu firea şi inima româneâscă la mulţĭ anĭ.

Onóre judelui comerciante Iustinianŭ Moldovanŭ, carele tótă diua a vighiatŭ şi a ostenitŭ. Victoria a fostŭ deplină. Lucrătorii de câmpŭ şi dilerii, bărdaşii şi zidarii românĭ în timpulŭ dejunului şi odihnei de amédĭ alergau în ruptulŭ capului la urnă: cărăuşii cu fênŭ şi alte poverĭ, mânândŭ prin piaţă séu apropiere, cu biciu în spate, stetéu pe locŭ, întrau şi votau. Mai toţĭ ţĕrenii însă întrebau pe mai mulţĭ: »da, domnule, biletu ăsta de alŭ nostru-i? şi numai după aceea votau. Trăiéscă opinca română!

Amintescŭ motivele, pentru carĭ faimosulŭ sfâşiătorŭ de stégurĭ române subprefectulŭ Barcsay-paşa a fostŭ pusŭ în fruntea listei, d'impreună cu inspectorulŭ scolarŭ Réthy Lajos, care a disŭ, că mai curêndŭ va crepá, decâtŭ sĕ nu remaghiariseze comitatulŭ valachisatŭ alŭ Hunedórei: a) Românii au voitŭ sĕ demonstreze în faptă, că nu suntŭ esclusiviştĭ nicĭ ultraiştĭ, ci iubescŭ înţelegerea frăţéscă, chiar mai lăsândŭ ceva dintre ale lorŭ; b) în specialŭ d-lui Barcsay Kálmán, unŭ sĕmnŭ de nobilă rĕsbunare pentru prigonirea Românilorŭ şi batjocurirea nimbului supremŭ naţionalŭ, a vechiului stégŭ autochtonŭ: vênĕtŭ, galbinŭ, roşu.

In fine mai amintescŭ, că unii Românĭ esplică acésta candidare altcum, suspiţionândŭ pe iniţiatorii ei ca interesaţĭ. Faptŭ e, că unŭ Românŭ fruntaşŭ a fostŭ anume rugatŭ personalŭ de d. Barcsay, ca Românii sĕ binevoiéscă a-lŭ candida, ceea ce Românii cavalerĭ au şi făcut'o.

Vomŭ vedé ce dice viitorulŭ, care are dreptatea ultimă.

Amŭ constatatŭ solidaritatea Românilorŭ numai; pe mine acésta mĕ încurăgéză şi însufleţesce cu privire la viitorŭ.

Opincarulŭ privitorŭ.

Linia ferată Uj-Szony-Bruck.

Cetitorii noştri îşĭ vorŭ aduce aminte de contractulŭ ce-lŭ făcuse stăpânirea maghiară în anulŭ 1882 cu societatea căilorŭ ferate de statŭ austriace — acum societatea austro-ungară. Acéstă puternică societate, care a statŭ până atuncĭ în continuă luptă cu statulŭ ungarŭ, a încheiatŭ o pace deplină cu elŭ. Linia Uj-Szony-Bruck o dădu ea statului ungarŭ, primindŭ în schimbŭ linia Pressburg Sillein, care i-va aduce ei de bună sémă unŭ folosŭ totŭ aşa de mare, ca şi folosulŭ ce statulŭ ungarŭ ilŭ va avé dela calea, ce a căpĕtat'o. Comunicaţiunea pe acésta nouă cale a şi începutŭ. Celŭ dintâiu trenŭ, ce a mersŭ pe şinele ei, a fostŭ unŭ trenŭ de persóne, care a plecatŭ Marţĭ séra din gara dela Pesta.

Socotindŭ dér căile, pe carĭ le-a rĕscumpĕratŭ până acuma statulŭ ungarŭ, socotindŭ drumulŭ nou, ce şi l-a deschisŭ prin mai susŭ pomenitulŭ schimbŭ, socotindŭ apoi că şi linia Budapesta-Kelenföld este în mâna lui, séu mai bine dicêndŭ, stă sub influinţa lui linia, ce merge spre înflоritorulŭ portŭ alŭ oraşului Fiume — vedemŭ, că Ungaria a deschisŭ productelorŭ sale drumŭ cătră tóte părţile continentului.

Diarele ungurescĭ vorbescŭ cu mare însufleţire de aceste succese ale politicei economice maghiare. Viitorulŭ economicŭ alŭ Ungariei, dicŭ ele, se aşédă acum pe trainice temelii. Ea se póte fălí că acum este stăpână pe o reţé de drumurĭ ferate, prin ajutorulŭ cărora va sci se ridice la înflorire interesele ei. In nicĭ unŭ altŭ ramŭ de administraţiune, mai dicŭ ele, nu i-a reuşitŭ Ungariei sĕ sĕvêrşéscă invingerĭ mai frumóse, de câtŭ în acesta. . . .

Cum nu? In ramulŭ »administraţiunii financelorŭ« e Ungaria întrecută de vre-unŭ altŭ statŭ? Aicĭ va fi la locŭ şi întrebarea, că óre frumósele speranţe în viitorulŭ economicŭ suntŭ deajunsŭ sprijinite de resultatele financiare ale reţelei drumurilorŭ ferate de statŭ? Până acum, pe câtŭ scimŭ, aceste drumurĭ ferate au adusŭ pré puţinŭ folosŭ materialŭ statului ungarŭ, dér au deschisŭ noue debuşeurĭ productelorŭ industriei austriace.

Colera în Franţa.

Cele mai din urmă scirĭ, ce ne vinŭ din Franţa, ne facŭ a crede, că colera îşĭ mai îmblândesce furia. Mijlócele, ce trebuescŭ luate împotriva lăţirei epidemiei însĕ, se iéu fără întârdiere. Astfeliu consiliulŭ medicilorŭ din Toulon a hotărîtŭ sĕ cládéscă unŭ basenŭ mare de ferŭ, care totdéuna sĕ fie plinŭ cu apă fértă, ›pentru ca se aibă orăşenii cu ce sĕ-şĭ spele rufele, vasele ş. a. Se pare că acéstă ideă a pornitŭ din sfaturile doctorului Koch, care îndemnă pe cetăţenĭ, sĕ-şĭ spele în apă ferbinte lucrurile lorŭ. Totŭ din Toulon se mai aude, că primarulŭ oraşului s'a bolnăvitŭ. Bine nu se şcie însĕ décă bóla e colera, séu de nu este ea.

x

In Marseille s'a întêmplatŭ Lunea trecută unŭ regretabilŭ casŭ, ce aduse poliţia oraşului în conflictŭ cu lucrătorii socialiştĭ. Câţiva agitatorĭ folosiră adecă tristele împrejurărĭ, în carĭ se află acum oraşulŭ din pricina colerei, şi ţinură unŭ meetingŭ socialisticŭ. — Ce nu facŭ ómenii, cândŭ li se dă prilejŭ bunŭ? — Poliţia intervenĭ grabnicŭ şi arestă pe mai mulţĭ dintre aranjatorii meetingului, făcêndŭ în acestŭ chipŭ unŭ capĕtŭ rĕului, ce sĕ grămădia preste altŭ rĕu.

x

Gazetei »Dziennik Polski« i se telegrafézĕ din Brody, că în Vinerea trecută a muritŭ în oraşulŭ muscălescŭ Badziwillow unŭ Ovreiu mĕsarŭ de colеră asiatică. Telegramei acesteia credemŭ însĕ, că nu trebue a i se da credinţă, mai alesŭ că în decursŭ de aprópe o sĕptĕmână întrégă de dile nimicŭ de colеră nu s'a mai auditŭ pe acolo. Multe lucrurĭ iscodesce frica şi spaima în mintea omului!

x

Statele mărginaşe cu locurile bântuite de colеră iau de altfelŭ mĕsurĭ potrivite pentru a împedecá lăţirea ei. Astfelŭ, după cum scriu gazetele germane, direcţiunea generală a drumurilorŭ ferate din Elsaţia şi Lotaringia a stabilitŭ o carantină la staţiunile mărginaşe Chiasso şi Luino (Elveţia şi Italia.) Aceleaşĭ gazete dau cu socotéla, că bine ar face guvernulŭ Austriei şi Italiei, dacă ar rêndui astfelŭ de carantine şi la staţiunile Ala, Pontebba şi Cormons. Fără a ne opri mai multŭ la acéstă potrivită părere a diarelorŭ germane aducemŭ aminte de o vorbă înţeléptă a poporului nostru. Paza bună trece primejdia rea.

x

Din Cattaro se scrie, că stăpânirea Muntenegrului a stabilitŭ trei carantine pentru călĕtorii, ce vinŭ din Franţa, în Dulcigno, Antivari şi Sant-Nicolo.

x

Ministrulŭ ungurescŭ de interne dă de veste prin o circulară a sa, că se ocupă acum cu aranjarea unui consiliu medicinalŭ, în casulŭ când colera s'ar iví şi la noi. Rigorosanţii, carĭ petrecŭ timpulŭ de ferii pe acasă, vorŭ fi invitaţĭ sĕ ia parte la serviciile ce va fi cu cale sĕ se facă atuncĭ pentru împedecarea colerii.

x

Vapórele societăţiĭ francese Fraisinet, carĭ circulă între Marsilia şi Galaţĭ, au primitŭ ordinŭ din partea guvernului românŭ sĕ sisteze navigarea în porturile române ale Dunărei.

x

Diarele din Bucurescĭ spunŭ, că la Vêrciorova se va stabili o carantină pentru călĕtorii, ce socescŭ din localităţile Franţei bântuite de colеră.

Diverse.

Zancoff. — Unŭ călĕtorŭ, ce a sositŭ mai dilele trecute din Bulgaria, povestesce, că demisionatulŭ ministru-preşedinte Zancoff, se numĕră între cei mai de frunte fumătorĭ din întréga peninsulă balcanică. Când intrĭ în cabinetulŭ sĕu de lucru, nu vedĭ, decâtŭ unŭ nuorŭ desŭ de fumŭ. Numai după ce trece câtă-va vreme, şi după ce ochiulŭ se deprinde cu céţa ceea de fumŭ, vedĭ pe ministrulŭ preşedinte rĕsturnatŭ pe fotoliulŭ sĕu şi ţinêndŭ în gură giganticulŭ ciubucŭ, ér pe mésă mai vedĭ că stau aşedate ca într'o bateriă, şépte ciubuce bine îndesate cu tutunŭ: ministrulŭ îngrijesce sĕ nu se întrerupă fermecătorulŭ darŭ alŭ ciubucului. Din acéstă pricină ilŭ şi poreclescŭ Bulgarii „omulŭ celŭ cu optŭ ciubuce.« »Vedĭ, omule,« adisŭ şi ministrulŭ către numitulŭ ›călĕtorŭ, »ăsta este singurulŭ meu pĕcatŭ.« — Şi ce-i dreptŭ, Zancoff nu sĕ póte despărţĭ de drăgăstosulŭ sĕu ciubucŭ şi de mângâierele lui nicĭ când merge măcar la dietă séu la palatulŭ regescŭ. Acum, după ce e demisionatŭ, ministrulŭ va avé de bună sémă destulă vreme de petrecutŭ cu cele optŭ ciubuce! —

*

Sentinţe. — „Cine nu e în stare sĕ aline durerile, sĕ nu deştepte amintirife.« — „Cine a cântatŭ dragostea, a câştigatŭ nemurirea.« — »E nebună sĕ credĭ, că nefericirea face pe omŭ mai bunŭ; acésta însémnă, că rugina ascute cuţitulŭ, că spurcăciunea aduce curăţire, că glodulŭ limpedesce apa.« — »Durerile cele mai grele pe pĕmêntŭ suntŭ sunt cele ce suntŭ plânse şi tăinuite.« — »Vinulŭ sĕmĕnă cu plóia; de cade în tină, tină se face; de cade pe locŭ bunŭ aduce binecuvêntare şi e de folosŭ fie-cui.« — Gândesce totdéuna sĕ nu scapĭ noroculŭ din mână.« — »Cine se socotesce înţeleptŭ, nimenui nu face nicĭ o silă.« — »Sfîrşitulŭ mâniei este începutulŭ căirei.« — »Nedumnedeéscă este ura şi dumnedeéscă e numai dragostea.« — »La totŭ pasulŭ nu uită a luá cu tine şi consciinţa datoriilorŭ tale.« —

F. Bodenstedt.

*

Mărinimie. — O dómnă nobilă, ce întrase într'unŭ clubŭ întemniatŭ pentru protegiarea animalelorŭ, dise o dată cătră servitorulŭ sĕu: »Ióne, prinde musca ceea, că pré mĕ supĕră; dar nu-i fă nimicŭ rĕu, ci dă-i drumulŭ sĕ sbóre pe ferestră.« Ionŭ prinse musca, deschise ferestra, dar se opri locului câteva momente. — ›Ei,‹ întrebă acum stăpâna, »pentru ce nu laşĭ musca sĕ sbóre?« — »Plouĕ afară, stăpână.‹ — »Aşa? Atuncĭ du-o şi o ţine până stă plóia în — anticameră.«

Bibliografiă.

A apărutŭ „Discursulŭ« pronunţatŭ la distribuirea premiilorŭ în institutulŭ »Lumina‹ din Găeştĭ (România) de d. R. Cordescu, Bucurescĭ, tipografia Grigore Luis.

(Rectificare.) La »Sentinţele« din Nr. 113, alŭ doilea şirŭ din urmă în locŭ de »ci minţile o dau« sĕ se citéscă »ci minutele o dau.«

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**

Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**

---

sĕ-ţĭ dé înapoi făina pe care ţĭ-a luat'o, căcĭ de unde nu, are sĕ fie vai de tine! te omorŭ în bătăi.

Nenorocitulŭ ţĕranŭ se duse iar în pădure, unde întâlni pe muma vênturilorŭ şi iar îi cerŭ ajutorŭ.

— Aşteptă-i sĕ se întórcă, rĕspunse bĕtrîna.

Nu trecŭ vreme ca de cândŭ am începutŭ a vĕ povesti şi iacă vine acasă vêntulŭ, care îi dădu coşulŭ, Bietulŭ ţĕranŭ începŭ a-i spune ce păţise şi cum ilŭ ameninţase nevastă-sa.

— Sĕrmane! mi-e milă de tine şi amŭ sĕ-ţĭ dau unŭ mijlocŭ, ca s'o înveţĭ minte, îi rĕspunse vêntulŭ. Uite, ia butoiulŭ ĕsta şi-lŭ ţine în colibă la tine, şi, orĭ cândŭ o vrea nevastă-ta se te bată, pune-te la spatele botoiului şi strigă: »Afară din butoiŭ, cincĭ pentru nevastă,« şi după ce vei fi mulţămitŭ sĕ dicĭ: »Câte-şĭ cincĭ în butoiŭ.«

Cum se întórse acasă, ţĕranulŭ dise nevesti-si:

— Iătă ce ţi-am adusŭ.

— Dobitocule, ce vrei sĕ facĭ cu butoiulŭ? Eu ţi'am cerutŭ făină, şi trebuiai sĕ-mĭ aducĭ făină,« îi dise dênsa.

Şi puse mâna p'un vĕtraiu sĕ-lŭ bată.

Insĕ ţĕranulŭ strigă:

»Afară din butoiu, cincĭ pentru nevastă.«

Intr'o clipă eşiră din butoiu cincĭ voinicĭ şi o bătură cum se cuvine. Dênsa plângea şi se rugă de iertare. In cele din urmă, ţĕranulŭ poruncĭ sĕ o lase din bătaiă şi din diua aceea femeea se făcu bună şi blândă.

Ţĕranulŭ vĕdêndŭ acum ce putere avea butoiulŭ sĕu hotărî sĕ bată pe slugile boerului, care-i furaseră coşulŭ, pentru că era sigurŭ, că slugile boerului ilŭ furaseră. Aşa dar într'o diminéţă plecă cu butoiulŭ, se duse la boerulŭ şi-i spuse că vrea sĕ bată amêndoi.

Boerulŭ ca sĕ rîdă de dênsulŭ, îi dise sĕ vie într'o câmpiă, şi acolo se duse şi elŭ cu vreo dece ómenĭ din curte şi le porunci sĕ bată bine pe ţĕranŭ.

Ascultă-mĕ, dise dênsulŭ, di sĕ-mĭ dea înapoi coşulŭ căcĭ altfelŭ are sĕ-ţĭ pară rĕu,‹ dise ţĕranulŭ cătră boierŭ.

Şi boierulŭ şi slugile rîdeau de elŭ.

— Eu v'am însciinţatŭ cum sĕ cuvenia s'o facŭ. Acum sĕ vĕ păziţĭ! »Afară din butoiu câte cincĭ pentru fie-care dintre ómenĭ eştia!«

Numai de câtŭ iesŭ din butoiu cincĭ-decĭ şi cincĭ de voinicĭ şi începŭ a-i bate cu bastónele şi pe boerŭ şi pe argaţĭ, carĭ nu sĕ puteau apĕrá; gemeau şi cereau iertare. In cele din urmă ţĕranulŭ opresce bătaia; coşulŭ îi fŭ datŭ înapoi şi se întórse apoi liniştitŭ a-casă.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 17 Iulie st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6%	122.10	Bonurĭ croato-slavone	100.—
Rentă de aurŭ 4%	91.55	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.—
Rentă de hârtiă 5%	88.55	Imprumutulŭ cu premiu ung.	115.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	142.70	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	115.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	96.40	Renta de hârtiă austriacă	80.60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	118.25	Renta de arg. austr.	81.60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	102.—	Renta de aurŭ austr.	103.25
Bonurĭ rurale ungare	101.60	Losurile din 1860	135.25
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.60	Acțiunile băncei austro-ungare	855.—
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	101.50	Act. băncei de creditŭ ung.	304.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50	Act. băncei de creditŭ austr.	303.70
Bonurĭ rurale transilvane	101 50	Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.97
		Napoleon-d'orĭ	9.67 -
		Mărcĭ 100 împ. germ.	59.55
		Londra 10 Livres sterlinge	121.75

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 4 Iulie st. v. 1884.

Renta română (5%)	Cump.	$93^1/_2$	vênd.	$94^3/_4$
Renta rom. amort. (5%)	»	$95^1/_4$	»	——
» convert. (6%)	»	97	»	$97^1/_2$
Împr. oraș. Buc. (20 l.)	»	34	»	——
Credit fonc. rural (7%)	»	$101^1/_2$	»	——
» „ „ (5%)	„	90	„	—
» » urban (7%)	»	$100^3/_4$	»	105
» » » (6%)	»	$96^3/_4$	»	—
» » » (5%)	»	$86.^3/_4$	»	——
Banca națională a României	»	1370	»	1385
Ac. de asig. Dacia-Rom.	»	328.	»	335
« » » Națională	»	$237.^1/_2$	»	—
Aurŭ	»	5 40.	»	.—
Bancnote austriace contra aurŭ	»	2.07.	»	2.09

Cursulu pieței Brașovŭ
din 18 Iulie st. n. 1884.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.15	Vênd.	9.20
Argint românesc	»	9.10	»	9.15
Napoleon-d'orĭ	»	9.66	»	9.68
Lire turcescĭ	»	10.90	»	10.[illegible]6
Imperialĭ	»	9.90	»	9.96
Galbenĭ	»	5.63	»	5.67
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.50
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Numere complete din „Gazetă" dela 1 Ianuariu a. c. se mai află.

Acei domnĭ abonațĭ ai noștri, carĭ au plătitŭ prețulŭ abonamentului pe una jumĕtate de anŭ séu pe unŭ anŭ, înainte de 1-a Aprilie a. c., sunt rugațĭ a ne trimite diferența prețului urcatŭ dela 1 Aprile c., care pentru Austro-Ungaria face 2 fl., ér pentru România 8 lei.

ADMINISTRAȚIA „GAZ. TRANS."

3—3

Publicare.

Têrgulŭ de țêră celŭ mai aprópe în comuna *B. Lipova* se va țîné în 27 Iuliu 1884 st. n.; ér têrgulŭ de vite sĕ va incepe cu două ḑile mai înainte.

B. Lipova, în 9 Iuliu 1884. n.

Antistia (primăria) comunală.

4—25

Învitare de abonamentŭ la cele mai eftine ḑiare române.

„Amiculŭ Familiei" ḑiarŭ beletristicŭ și enciclopedicŭ-literarŭ — cu ilustrațiunĭ. Apare regulatŭ în 1/13-a și 15/27-a ḑi a fie-cărei lune în numerĭ câte 2—3 cóle; — și publică: novele, poesii, romanurĭ, aventurĭ picante, impresiunĭ de călĕtoriă, studii socialĭ; — articlii scientificĭ mai alesŭ din sferă economiei și a higienei de casă. — »Scirĭ din lumea mare" cu preferință acelea, carĭ interesézä mai de aprópe societatea românéscă, — „principiă din viață și notițe de petrecere. Fie-care numĕrŭ este bogatŭ și frumosŭ ilustratŭ. — Prețulŭ de prenumerațiune pre anulŭ întregŭ e numai **4** fl. pre $^1/_2$ anŭ **2** fl., pre $^1/_4$ de anŭ **1** fl. v. a. — Pentru România pre anulŭ întregŭ **10** francĭ — lei plătibilĭ în bilete de bancă orĭ în timbre postalĭ.

„Preotulŭ romanŭ." Ḑiarŭ bisericescŭ, scolasticŭ și literarŭ. Apare regulatŭ în 1-a și 16-a ḑi (c. n.) a fie-cărei lune, în numerĭ câte de $1^1/_4$—$2^1/_2$ cóle și publică: „articlii din sfera tuturorŭ sciințelorŭ teologice" — tractate dogmatice, istorice, juridice, moralĭ, pastoralĭ, dar mai alesŭ ritualĭ, — predice pre dominecĭ, serbătorĭ și diferite ocasiunĭ, mai alesŭ pentru ocasiunĭ funebralĭ, precum și »schițe de predicĭ,« și orĭ-ce amenunte aplicabilĭ în predicĭ, »catechese« și alte »învĕțăturĭ pentru poporŭ, tractate pedagogice, didactice, studii și recensiunĭ literare, scirĭ — din sfera bisericéscă, scolastică și literară — Prețulŭ de prenumerațiune pre anulŭ întregŭ e **4** fl., pre $^1/_2$ **2** fl., pre $^1/_4$ **1** fl. — Pentru România pre anulŭ întregŭ **10** francĭ — lei, — plătibilĭ în bilete de bancă orĭ în timbre postalĭ.

„Cărțile Săteanului Românŭ." Pentru tóte trebuințele poporului românŭ. Apare în fie-care lună câte una carte de 1—$1^1/_2$ cólă — și publică: »novele poporale, istoriόre, fabule, poesii, anecdote, proverbii" și alte »amenunte de învĕțătură și petrecere, cunoscințe de economiă, industriă, higienă ș. a., — »scirĭ din lumea mare« mai alesŭ acelea cari mai de aprópe atingŭ pe poporulŭ nostru. — Prețulŭ de prenumerațiune pre unŭ anŭ întregŭ e numai **1** fl. v. a., pentru România **2** francĭ **50** banĭ — plătibilĭ în timbre postalĭ.

Tóte aceste trei ḑiare deodată abonate costau pre anulŭ întregŭ 8 fl. v. a., pentru România 20 francĭ — lei.

Esemplare complete dela începutulŭ anului mai sunt câteva.

Aceia, carĭ vorŭ aboná tóte trei ḑiarele nóstre, orĭ barem două din ele, vorŭ primí îndată gratis patru portrete fórte frumóse.

Numerĭ de probă se trimitŭ gratis orĭ cui.

A se adresá la: **Cancelaria „NEGRUȚIU"** în Gherla (Szamosujvár) unde se mai află încă de vêndare următórele **opurĭ de minune eftine:**

Amorŭ și dincolo de mormêntŭ. Novelă de Ponson du Terail, trad. de N. F. Negruțiu. Prețulŭ 30 cr. — **Biblioteca Săteanului Românŭ.** Cartea I., II., III., IV., cuprindŭ materii fórte interesante și amusante. Prețulŭ la tóte patru 1 fl. — câte una deosebĭ 30 cr. — **Biblioteca Familiei.** Cartea I. Cuprinde materii fórte interesante și amusante. Prețulŭ 30 cr. — **Colectă de Recepte** din economiă, industriă, comerciu și chemiă pentru economĭ, industriașĭ și comercianțĭ. Prețulŭ 50 cr. — **Apologiă-** Discusiunĭ filologice și istorice maghiare privitóre la Românĭ, învederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silasi. — Partea I. Paulŭ Hunfalvy despre Cronica lui Georg Gabr. Șincai. Prețulŭ 30 cr. — **Renascerea limbei românescĭ** în vorbire și scriere învederită și apretiată de Dr. Gregoriu Silasi. Broșura I. și II. Prețulŭ fie-căreia e 40 cr. — Ambele împreună 70 cr. — **Poesii** de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unŭ volumŭ de 192 pagine cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulŭ redusŭ (dela 1 fl. 20 cr. la) 60 cr. — **Ifigenia în Aulida.** Tragediă în 5 acte, după Euripide tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Prețulŭ 30 cr. — **Ifigenia în Tauris.** Tragediă în 5 acte, după Euripide tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Prețulŭ 30 cr. — **Branda séu Nunta fatală.** Schiță din emigrarea lui Dragoșŭ. Novela istorică națională. Prețulŭ 20 cr. — **Elŭ trebue sĕ se însóre.** Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețulŭ 25 cr. — **Secretele alor trei nopțĭ** séu trei morțĭ vii. Romanŭ anglesŭ după Frankstein de Pamfiliu I. Grapini. Prețulŭ 50 cr. — **Herman și Dorotea** după W. de Goethe traducțiune liberă de Const. Morariu. Prețulŭ 50 cr. — **Economiă** pentru scólele popor. de T. Roșiu. Ed. II, Prețulŭ 30 cr. — **Petulantulŭ.** Comediă în 5 acte, după August Kotzebue, tradusă de Ioanŭ St. Șiuluțŭ. Prețulŭ 50 cr. — **Nu mĕ uita.** Colecțiune; de versurĭ funebralĭ urmate de iertăciunĭ, epitafie ș. a. Prețulŭ 50 cr.

Tóte acestea 20 opurĭ deodatŭ procurate se dau cu prețulŭ bagatelŭ de 3 fl. 60 cr.

Tipografia Alexi Brașovŭ.